

پول؛ خوب یا بد؟

اشتراک در شبکه‌های اجتماعی:

آدرس صفحه: <https://mav>

[1]

ده نکته دینی - روان‌شناختی درباره پول

ابراهیم اخوی

اشاره

پول با همه فراز و فرودهایی که در زندگی با آن داریم، هنوز برای افراد زیادی به یک تفکر روشن تبدیل نشده است. گروهی صحبت از پول را شرم‌آور می‌دانند و عده‌ای دیگر چیزی جز پول نمی‌شناسند. از نگاه دین و روان‌شناسی صحبت‌های زیادی درباره پول شده است که تاملی درباره آن خواهیم داشت.

1. پول وسیله است نه هدف. پول وسیله‌ای است برای رسیدن به هدف‌های مهم مانند تعالی معنوی، موفقیت، تربیت شایسته فرزندان و داشتن آرامش و آسایش مناسب در مسیر یک زندگی هدفمند. پول، پلی است برای زندگی بهتر نه اینکه تمام زندگی روی پول برنامه‌ریزی شود. وقتی هدف درستی از پول درآوردن داشته باشیم، تمام مسیر آن هموار و لذت‌بخش خواهد بود ولی زمانی که پول را برای فخرفروشی و هزینه کردن در راه گناه بخواهیم، جز حسرت نصیب ما نخواهد شد. داشتن پول مقدمه‌ای برای رسیدن به تعالی است. از این رو در روایات دینی آمده است که دارایی و بی‌نیازی مالی، یاری دهنده نیکویی برای پرهیزکاری است. یادمان باشد که کارهای معنوی زیادی با پول قابل انجام هستند مثل انفاق، تشکیل خانواده و درمان مانندن از ربایش ایمان، زیارت، دستگیری از نیازمندان آبرومند جامعه و کارهای خیریه ماندگار. وقتی می‌شود با پول، دل‌های زیادی را به دست آورد و گره‌های فراوانی را گشود، پس با یک فرصت شگفت‌انگیز روبرو هستیم.
2. تلاش برای به دست آوردن پول پاک، یکی از عبادت‌های مهم شمرده شده است. رزق حلال با کوشش به دست می‌آید و این تلاش خود یکی از عبادت‌های مهم شمرده شده است. کسانی که برای تامین نیازهای خود و خانواده‌شان و نیز به دست آوردن خودکفایی شخصی و ملی به منظور بی‌نیاز شدن از دیگران تلاش می‌کنند، در زمره مجاهدان راه خدا

- شمرده شده‌اند و پاداش‌های معنوی در کنار پاداش‌های مادی کوشش به آنها تعلق خواهد گرفت.
3. در قرارهای کاری لازم است حتما درباره پول آن صحبت شود. این مسئله هنوز به عنوان یک موضوع شرمساری در نظر گرفته می‌شود و ما به راحتی درباره آن صحبت نمی‌کنیم. آموزه‌های دینی به ما یاد می‌دهند که حتما قبل از شروع یک کار و نیز معامله، شرایط و مبالغ لازم را به صراحت بیان کنید تا کسی دچار زیان نشود و افراد در تصمیم‌گیری برای پذیرش را رد آن کار اختیار و آگاهی کافی را داشته باشند.
 4. اگر از کسی پول گرفتید یا به کسی پول دادید، حتما رسید داشته باشید. این نکته در بزرگترین آیه قرآن تصریح شده است. بارها تجربه کرده‌ایم یا از تجربه‌های دیگر با خبر شدیم که مراعات نکردن چنین قانون زیبایی، ضررها و حسرت‌های فراوان را رقم زده است.
 5. قرض دادن از صدقه دادن بهتر است. وقتی قرض می‌دهیم، حرمت اشخاص بهتر حفظ می‌شود و پس از برگشت پول، امکان تکرار آن به فرد دیگری وجود دارد. همچنین قرض دادن، زمینه تلاش را در دیگران از بین نمی‌برد، بلکه آن را چند برابر می‌کند.
 6. اهل ایمان کم هزینه‌اند و پرفایده. مومنان به خوبی قادرند وسوسه خریدهایی که ضرورتی برای آن نیست را کنترل کنند. بر پایه یافته‌های روان‌شناسی، اگر افراد موفق شوند وسوسه خرید کردن را در خود مدیریت کنند، به خوبی خواهند توانست نسبت به دیگر وسوسه‌ها هم از خود توانایی نشان دهند. چیرگی بر وسوسه خرید کردن، مقدمه‌ای برای رشد شخصیتی است. قناعت (صرفه‌جویی)، ثروت فراموش شده زندگی امروز است.
 7. برای ورود پول به دنیای فرزندان خود نیازمند برنامه و مهارتیم. کودکان امروز به دلیل قرار گرفتن در میدان‌های رسانه‌ای، بیش از هر زمان دیگری نیازمند آموختن مهارت‌های لازم برای مدیریت لذت‌های ناشی از خرید و به دست آوردن قدرت تأخیر در رسیدن به خواسته‌های خود هستند. از حدود نه سالگی ورود پول به دنیای کودکان مناسب است که می‌توان همزمان با پول روزانه، پیشنهادهای مناسبی هم برای ذخیره‌سازی معتدل و استفاده بهینه از پول به آنها دارد. هر قدر فرزندان ما بزرگتر می‌شوند، بازه زمانی پول نیز گسترده‌تر می‌شود و در دوره نوجوانی اول می‌توان پول را به صورت هفتگی داد و در نوجوانی دوم به صورت ماهیانه و یا واریز به کارت شخصی خودشان تا توانایی بیشتری برای این مدیریت به دست آورند و برای زندگی مالی آینده خود آماده شوند.
 8. به جای پول، کالا هدیه بدهیم. این سفارشی تربیتی است که دلایل زیبایی هم برای آن وجود دارد. اگر قرار است در مناسبت‌هایی مانند عید نوروز یا تولد کودکان به آنها هدیه‌ای بدهیم، بهتر است کالا باشد نه وجه نقد. چون با این کار محبت بیشتری را اعلام کرده‌ایم. زمانی که کسی را دوست داشته باشید، برای شاد کردن او زمان بیشتری می‌گذارید و با شناخت تمایلات او و اختصاص زمان برای خرید هدیه مناسب با روحیات کودک، چنین پیامی را مخابره می‌کنید.
 9. حرص در به دست آوردن پول، ویرانگر است. برخی آنقدر به دنبال پول می‌روند که فرصت استفاده از آن و لذت داشتنش را تجربه نمی‌کنند. چنین معامله‌ای به صرفه نیست و هیچ منطقی از آن پشتیبانی نمی‌کند. هر قدر که پس‌انداز عاقلانه خوب است، انباشت حریصانه زیان آور خواهد بود. با اضافه‌کاری افراطی و چندشغله شدن برای به دست آوردن پول بیشتر، زندگی را به مخاطره نیاندازیم. افراد زیادی بودند و هستند که بهانه خوشبخت کردن خانواده، دچار افراط در این زمینه شدند و زمانی به پول زیاد رسیدند که خیلی از داشته‌های اصلی خود مانند سلامت روحی و نیز عشق را از دست دادند. به خاطر بسپاریم که برکت، جای کثرت را می‌گیرد. بارها به حال کسانی که با پول اندک زندگی آرام و آسایش مناسبی تدارک دیده‌اند، غبطه خورده‌ایم. راز این تفاوت، بسنده کردن به روزی ارزانی از سوی خداوند و هزینه کردن عمر و توان در دیگر درخواست‌های الهی است. چنین وارستگی، لذت بیشتری از آنچه دارند می‌برند و فرصت استفاده از دستاوردهای مالی را خواهند داشت.
 10. در اقتصاد هزینه‌ها را به دو قسمت هزینه‌های پایه و هزینه‌های مصرفی تقسیم می‌کنند. با کاستن از هزینه‌های مصرفی و مدیریت آن، می‌توان سرمایه‌گذاری‌های درست مادی و معنوی با پول داشت و ارزش افزوده را برای آن در نظر گرفت. پولی که در راه خدا خرج می‌شود، ارزش‌افزوده‌ای به گستره ابدیت پیدا می‌کند و این با تمام پیشنهادهای اقتصادی موجود، متفاوت است. در سفارش‌های قرآنی هم آمده است که با آنچه خداوند به تو داده، خانه ماندگار آخرت را بساز!

برچسب‌ها:

[پول، ثروت، دین \[2\]](#)

[نشانی منبع: https://mava.iki.ac.ir/node/911](https://mava.iki.ac.ir/node/911)

پیوندها

https://mava.iki.ac.ir/files/images/articles/unnamed%20%281%29_2.jpg [2] [1]

<https://mava.iki.ac.ir/tag/%D9%BE%D9%88%D9%84%D8%8C-%D8%AB%D8%B1%D9%88%D8%AA%D8%8C-%D8%AF%DB%8C%D9%86>